Posudek na diplomovou práci Petry Zíkové

Vyjádření repetitivnosti v současné španělštině: prostředky perifrastické a derivační

(Pedagogická fakulta JU, České Budějovice 2006, 88 stran + příloha)

Tématem diplomové práce Petry Zíkové je vyjádření repetitivnosti v současné španělštině pomocí prostředků derivačních a perifrastických.

Práce je rozdělena na dvě hlavní části: teoretickou a praktickou. V teoretické části (str. 11-39) autorka na základě znalosti relevantní literatury definuje pojem repetitivnost, který v souladu s českými koncepcemi (B. Zavadil, S. Hamplová) chápe jako jeden z dílčích významů kategorie povahy slovesného děje složený ze dvou subtypů – iterativnost a reiterativnost. Na dalších stranách se zamýšlí nad výrazovými možnostmi, kterými disponuje španělský jazyk při vyjadřování opakovaného děje. Dochází k závěru, že výrazové prostředky repetitivnosti jsou ve španělštině různého charakteru: morfologického – derivační a flexivní, prémorfologického a lexikálního (str. 17). Podrobněji se dále zabývá – v souladu s tématem své práce – prostředky derivačními a perifrastickými. Zaměřuje se přitom zejména na jejich formální popis, krátce se zabývá rovněž změnou významu, které sebou užití toho či onoho prostředku přináší. Autorka vychází z různých zdrojů – českých (Bartoš, Králová, Spitzová, Zavadil) a španělských (Gómez Torrego, Matte Bon, Martín García, etc.), jednotlivé poznatky jsou vcelku úspěšnou syntézou výše uvedených pramenů.

Druhá část je zaměřena prakticky, autorka zde analyzuje padesát náhodně vybraných sloves s předponou *re-*. V této části autorka pracuje s elektronickým korpusem Španělské královské akademie (CREA). Autorka se zde zabývá otázkou, zda jsou takto prefigovaná slovesa vždy stoprocentně synonymní s repetitivní slovesnou vazbou *volver a + infinitiv*, zkoumá frekvenci daných výrazových prostředků v současné španělštině (od roku 1975 do současnosti) v různých typech dokumentů obsažených v korpusu. Na základě svého pozorování autorka v průběhu práce navrhuje klasifikovat slovesa s předponou *re-* do šesti významově více či méně odlišných skupin, své závěry doplňuje konkrétními ukázkami nalezenými v elektronickém materiálu. Je chvályhodné, že přestože se autorka opírá o relevantní literaturu (Martín García), usiluje i o samostatný přístup založený na individuální práci s konkrétním materiálem. V této souvislosti mám na autorku několik otázek:

1) z číselných statistik (a ostatně i z tabulek v příloze) vyplývá, že korpus autorce průběžně nabízel větší množství příkladů. Autorka však svá tvrzení opírá vždy pouze o jeden reprezentativní příklad. K povaze ostatních příkladů se autorka nijak nevyjadřuje, není tudíž patrné, zda uváděné charakteristiky pro jednotlivé skupiny vykazovala všechna slovesa dané skupiny a zda lze tudíž autorčiny závěry zobecnit, nebo zda se to týkalo jen konkrétních (uváděných) příkladů.

2) autorka si pro svůj výzkum zvolila práci s elektronickým korpusem CREA – pro jaké typy výzkumu je podle jejího názoru a na základě zkušenosti s provedeným výzkumem tento způsob práce vhodný, potýkala se v průběhu zpracovávání zadaného úkolu s nějakými problémy spojenými s výběrem tohoto prostředku, jak by navrhovala tyto problémy řešit, jaké výhody a nevýhody autorka v práci s elektronickým korpusem spatřuje oproti např. metodě vyhledávání „ručně“ v beletrii či denním tisku?

Své poznatky autorka shrnuje v závěrečné kapitole na str. 83. Ke zjištěným skutečnostem přistupuje kriticky. Na základě vlastní zkušenosti soudí, že i přestože podle statistických údajů získaných excerpcí korpusového materiálu je frekventovanější vyjádření opakovaných dějů pomocí sloves s předponou *re-*, v běžné mluvě je mnohem frekventovanější užívání vazby *volver a + infinitiv*. Škoda, že se v práci již nenalezl prostor (i třeba na úkor zařazení menšího počtu analyzovaných sloves) na ověření tohoto tvrzení, např. pomocí ankety mezi rodilými mluvčími.

Na závěr několik poznámek k jazykové a formální stránce předkládané diplomové práce. Práce je psána španělsky. Jazykovou úroveň hodnotím jako vcelku slušnou, vytkla bych však občasné nezdůrazňování předmětu zájmenem (např. *La estadística presentamos* – str. 43) nebo nesprávné užívání členů (např. *al cada verbo analizado* – str. 43). Po formální stránce je práce pečlivě zpracována, snad pouze tabulky v příloze by si zasloužily alespoň krátký komentář, autorka totiž drobně pozměnila grafické uspořádání, které se nachází v samotném korpusu a na první pohled se tak tabulky mohou jevit lehce nepřehledné.

I přes některé uvedené připomínky odpovídá podle mého názoru diplomová práce Petry Zíkové požadavkům na diplomové práce kladeným. Práci proto doporučuji k obhajobě a navrhuji klasifikovat známkou **výborně.**

V Českých Budějovicích, 19. května 2006 Mgr. Jana Pešková, Ph.D., v. r.